

Da li postoje zakoni koji nas štite?

Evropska direktiva o igračkama kao ni evropska legislativa o hemikalijama, REACH, ne štite dovoljno našu decu jer su mnoge opasne hemikalije i dalje dozvoljene. Proizvođači igračaka nisu u obavezi da navedu koje hemikalije koriste čak i ako među njima ima i opasnih.

Kako ovaj vodič može da pomogne?

Postoji samo nekoliko testiranih etiketa, ali ne postoji obaveza navođenja hemijskog sastava u igračkama. Samim tim, kupovina sigurnih proizvoda je još teža. Vodič o sigurnosti igračaka nudi informacije o opasnim hemikalijama i daje praktične savete o tome kako ih izbeći. Za više informacija, posetite www.wecf.eu

Slobodno pitajte!

Pitajte vaše prodavce da li igračka sadrži određene supstance, a oni su u obavezi da vam odgovore u roku od 45 dana. Nažalost, ovo važi samo za neke hemikalije. Ipak, što je više potrošača koji postavljaju pitanja, tim će brže proizvođači promeniti svoju politiku proizvodnje. Zato, molimo vas, pitajte! Na ovaj način ćemo zaštititi zdravlje naše dece, ali i uticati na proizvođače.

WECF se bori za igračke bez opasnih hemikalija kako u političkoj areni, tako i utičući na proizvođače.

Potrebna nam je i vaša pomoć!

Želite više informacija?

www.wecf.eu // www.rclskovac/toysafety

WECF Nemačka, Holandija, Francuska
žene Evrope za zajedničku budućnost

www.wecf.eu

Saveti:

- *Manje je bolje!*
Kupujte manje igračaka, ali birajte kvalitet u odnosu na kvantitet
- *Izbegavajte jako jeftine igračke jer upravo one sadrže opasne hemikalije*
- *Ne kupujte igračke koje imaju jak miris hemikalija, parfema ili su neugodne na dodir*
- *Za malu decu: pazite da igračke nemaju štime delove koji se mogu skinuti i progutati.*
- *Svaku novu igračku otpakujte i ostavite je napolju kako bi barem deo opasnih hemikalija ispario.*
- *Znajte da CE etiketa ne garantuje sigurnost*
- *Ukoliko je moguće, potražite nemačku GS oznaku na proizvodu. GS oznaka je nezavisna i ukazuje na to da su postovane pravne smernice u proizvodnji.*
- *Na sajtu www.healthytoys.org Američkog centra za ekologiju možete pronaći procene sigurnosti za različite proizvođače igračaka, čak i za pojedinačne proizvođače.*
- *Više informacija možete naći na sajtu Potrošačka etika i nekim drugim izvorima (pogledajte linkove)*

Legenda

Lutke
Mekane igračke
Drvne igračke
Plastika
Slikarski materijal i kozmetika
Elektronske igračke

Linkovi
www.wecf.eu
www.projecttoys.org
www.healthytoys.org
www.ethicalconsumer.org/FreeBuyersGuides/babychildtoys.aspx
www.healthytovonneauforkids.ca

Opasne hemikalije	Potencijalni uticaj na zdravlje?
Anilin	Vrlo toksičan, kancerogen i mutagen
Bisfenol-A	Razara reproduktivni i hormonalni sistem i uvećava rizik od dobijanja raka
Bromirani inhibitori plamena (BFR)	Remete razvoj hormonalnog sistema, toksični za reproduktivni sistem
Kadmijum	Kancerogen, toksičan za udisanje, smanjuje plodnost, remeti razvoj mozga kod deteta
Hlorisani parafin	Kancerogen, razara hormonalni sistem
Hrom	Kancerogen, mutagen, izaziva teške opekotine, utiče na plodnost
Formaldehid	Kancerogen, mutagen i toksičan za reproduktivni sistem
Olovo	Kancerogeno, smanjuje plodnost i utiče na razvoj mozga
Nonifenol	Razara hormonalni sistem
Organska jedinjenja kalaja	Kancerogena, razaraju hormonalni sistem i utiču na plodnost
Perflour (PFC) hemikalije	Kancerogene i smanjuju plodnost
Ftalati (omekšivači)	Utiču na razvoj hormonalnog sistema, smanjuju plodnost
Triklosan	Vrlo toksičan za vodeni svet, razara hormonalni sistem

Zaštitimo decu! – Kako izbeći opasne hemikalije?

vodič

This publication was produced with financial assistance of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of Reurs centar Lekovao, and in no way reflect the views of the European Union.

Sigurne igračke

Lutke

Lutke mogu da sadrže širok spektar opasnih hemikalija jer ih proizvode od plastike, pliša, pune ih različitim materijalima, obučene su, imaju nakit ili sadrže elektronske komponente. Nemački test eko-sigurnosti (Ökotest, Decembar 2007) pokazao je da 12 od 15 lutaka nije ispunilo bezbednosne standarde.

Saveti!

- Izbegavajte kupovinu malih lutaka!
- Proizvođači ih vrlo često klasifikuju kao dekorativne, pa zbog toga ne podležu testovima za ispitivanje hemijskog sastava.
- Kupujte krpene lutke ili lutke sa eko-etiketama
- Operite punjene lutke pre upotrebe

Saveti!

- Kupujte proizvode od prirodnih materijala i potražite Öko-Tex-100 ili drugu eko-etiketu na proizvodu
- Operite i izvetrite igračke pre upotrebe
- Izbegavajte besplatne ili igračke koje se poklanjaju u okviru promocija

Punjene igračke

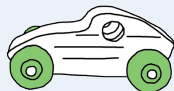
Ove igračke obuhvataju plišane i punjene igračke, kao što su plišane mede. Igračke sa dugačkom dlakom ili sintetičkim krznom sadrže u sebi alergene i opasne bromirane inhibitore plamena kao i vlakna koja deca mogu progutati. Ocene ovih proizvoda se mogu naći na sajtu Etika potrošača: <http://www.ethicalconsumer.org/FreeBuyersGuides/babychild/toyssoft.aspx>

Drvene igračke

Postoje različite drvene igračke: slagalice, kućice za lutke, itd. One koje nisu bojene su obično potpuno sigurne, međutim, neke drvene igračke mogu biti opasne. U novembru 2008, nijedna drvena slagalica nije prošla nemački test eko-sigurnosti. Drvene igračke koje su lepljene vrlo verovatno sadrže kancerogeni formaldehid. Roditelji treba da obrate pažnju na igračke koje su bojene ili lakirane jer mogu sadržati olovo ili druge teške metale.

Saveti!

- Kupujte drvene igračke sa što je manje lepljenih delova
- Izbegavajte lakirane ili bojene igračke kad god je to moguće ili birajte one na kojima su prirodni i netoksični materijali

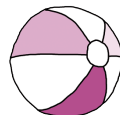

Saveti!

- Birajte igračke napravljene od prirodne gume
- Potražite oznake „bez PVC-a“ ili „bez ftalata/omekšivača“ na proizvodu
- Izbegavajte proizvode koji imaju jak miris hemikalija

Plastika

Meke plastične igračke kao što su sintetičke gumene igračke, baloni, igračke za kupanje, mogu sadržati ftalate (omekšivače) koji utiču na razvoj hormonalnog sistema. Bilo je nekoliko strašnih slučajeva na evropskom i globalnom nivou vezanih za ovakve igračke. 2004. godine je otkriveno da Skubi Du plastične igračke sadrže čak i do 50% ftalata! Igračke od čvrste plastike su sigurnije jer je manje verovatno da sadrže ftalate. S druge strane, one mogu sadržati teške metale i druge opasne supstance.

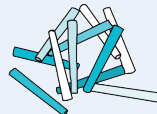

Slikarski materijal i kozmetika

U ovu kategoriju spadaju bojice, olovke, boje za telo, plastelin, kozmetički preparati a koji mogu sadržati parabene, olovo, formaldehid i ftalate. 2009. godine Odsek za javno zdravlje Kanade je otkrio neprihvatljivo visok nivo teških metala kao što su arsen, živa, kadmijum i antimon u dečjim bojama za lice.

Saveti!

- Ne kupujte namirisane igračke jer one mogu biti okidač za alergije koje se teško leče
- Birajte proizvode sa prirodnim bojama i bez konzervansa
- Napravite sami svom detetu plastelin ili boje za slikanje

Saveti!

- Pogledajte ocenu kompanija koje proizvode elektronske igračke i njihova pravila proizvodnje na sajtu Greenpeace-a: <http://www.greenpeace.org/international/campaigns/toxics/electronics>
- Izbegavajte kupovinu elektronskih ili igračaka na baterije za malu decu

Elektronske igračke

Ovo su igračke na baterije kao što su konzole za igranje, mobilni telefoni, elektronski automobili, vozovi i kompjuteri. Opasne su jer sadrže bromirane inhibitore plamena a postoji i rizik od trovanja zbog potencijalnog curenja baterija.

Zaštitimo decu! - kako izbeći opasne hemikalije?

U čemu je problem?

Mnoge igračke sadrže sintetičke materije za koje se zna da mogu biti opasne po zdravlje dece: omekšivače koji se koriste za plastične igračke a koji utiču na hormonalni sistem, formaldehid u lepljenim drvenim slagalicama koji izaziva rak, ili inhibitore plamena u plišanim medama koji mogu biti otrovni. Nezavisni testovi su potvrdili da sve ove opasne hemikalije mogu biti zamenjene sigurnijim.

Zašto su deca posebno ranjiva?

Deca su mnogo osetljivija na izlaganje toksičnim materijama nego odrasli jer-

imaju veću površinu kože u odnosu na svoju težinu, veći respiratorni kapacitet i brži metabolizam. Samim tim, deca apsorbuju više opasnih hemikalija nego odrasli. Njihov imuni i nervni sistem je još u fazi razvoja. Opasne hemikalije se takođe nalaze i u kozmetici, nameštaju i drugim proizvodima koje koristimo svaki dan. Deca su izložena različitim opasnim hemikalijama iz različitih izvora. Čak i male količine opasnih hemikalija su dovoljne da uspore razvoj deteta – nekada sa posledicama koje se osećaju do kraja života. Povećani procenti alergija i raka kod dece, nažalost, ovo i potvrđuju.

Za više informacija, posetite naš web sajt www.wecf.eu